

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 8/4

14 փետրվարի 2017թ.

Քննարկվեց Ա/Ձ Հայկ Հեբոյանի ներկայացուցչի գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ 28.12.2016թ. թիվ 2134200 ակտի դեմ:

Ա/Ձ Հայկ Հեբոյանի ներկայացուցչի գանգատում բերված փաստարկները.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ պետի 02.11.2016թ. թիվ 2134200 հանձնարարագրի (այսուհետ՝ Հանձնարարագիր) համաձայն ա/ձ Հայկ Հեբոյանի մոտ իրականացվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում:

Համաձայն առկա փոստային ծրարի՝ Հանձնարարագիրը Մաշտոցի ՀՏ պետի 14.12.2016թ. թիվ 3393 գրության հետ միասին Հ.Հեբոյանին ուղարկվելու համար հանձնվել է փոստային ծառայությանը 14.12.2016թ.: Ընդ որում, գրության մեջ նշվել է, որ Հ.Հեբոյանն, իբր, հրաժարվել է ծանոթանալ, ստորագրել և ստանալ Հանձնարարագիրը:

Համաձայն առկա փոստային ծրարի՝ 19.12.2016թ. Հ.Հեբոյանին ուղարկվելու համար փոստային ծառայությանն է հանձնվել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ պետի 19.12.2016թ. թիվ 2134200 ակտի նախագիծը, ինչպես նաև Մաշտոցի ՀՏ պետի 19.12.2016թ. թիվ 3431 գրությունը, ընդ որում գրության մեջ կրկին նշվել է, որ Հ.Հեբոյանն, իբր, հրաժարվել է ծանոթանալ, ստորագրել և ստանալ ակտի նախագիծը: Այս կապակցությամբ պետք է նշել, որ իրականացված վարչական վարույթի արդյունքում վարույթի նյութերից Հ.Հեբոյանին ուղարկվել են միայն Հանձնարարագիրը և կից գրությունը, ինչպես նաև ստուգման ակտի նախագիծն ու կից գրությունը:

Սույն թվականի հունվարի սկզբին Հայկ Հեբոյանին հայտնի է դարձել, որ Հանձնարարագրի հիման վրա արդեն իսկ ընդունվել է ստուգման ակտ (այսուհետ՝ Ակտ), որի մասին, սակայն, իրեն ժամանակին չի տեղեկացվել ու ինքը այն որևէ կերպ չի ստացել, ընդ որում հիշատակված ակտով իրեն ՀԴՄ շահագործման կանոնների խախտման համար տուգանել են 150.000 ՀՀ դրամ:

Հանձնարարագիրն ընդունվել է, իսկ այսպես կոչված «ստուգման» գործընթացն էլ իրականացվել է փաստացի և իրավական կոպտագույն խախտումներով:

Գանգատում բերված են «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի, 20-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ մասերի, 30-րդ հոդվածի 1-ին, 3-րդ մասերի, 34-րդ հոդվածի, 46-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի դրույթները:

Մեկ համատեքստում նշված նորմերի վերլուծության արդյունքում գանգատաբերը գտնում է, որ վարչական մարմինն օրենքով իրեն վերապահված հայեցողական լիազորություններն իրականացնելիս վարչական ակտ ընդունելուն ուղղված գործունեությունը պետք է իրականացնի նախաձեռնության օրվանից սկսած՝ 30 օրվա ընթացքում, իսկ նախաձեռնության օրը համարվում է հանձնարարագրի հրապարակման օրը: Նման դիրքորոշում է արտահայտել նաև ՀՀ Վճռաբեկ դատարանն իր 30.04.2009թ. թիվ ՎԴ1/0097/05/08 որոշմամբ:

Այսպիսով, գանգատաբերը գտնում է, որ վարչական մարմինն օրենքով իրեն վերապահված հայեցողական լիազորություններն իր նախաձեռնությամբ իրականացնելիս վարչական ակտ ընդունելուն ուղղված գործունեությունը պետք է իրականացնի նախաձեռնության օրվանից սկսած՝ 30 օրվա ընթացքում, իսկ նախաձեռնության օրը համարվում է հանձնարարագրի հրապարակման օրը:

Հարկ է նշել, որ այս առումով սույն գործում Հանձնարարագրի հետ կապված լիակատար խառնաշփոթ է, որը հասնում է անտրամաբանականության աստիճանի:

Այսպես, սույն գործի փաստերի համաձայն, ստուգման հանձնարարագիրը հրապարակվել է 2016թ. նոյեմբերի 2-ին, տնտեսվարող սուբյեկտին փոխանցելու նպատակով փոստային ծառայությանն է հանձնվել է 2016թ. դեկտեմբերի 14-ին, սակայն նրանում ստուգվող ժամանակաշրջան է սահմանվել, ինչպես գրված է Հանձնարարագրում... 2016թ. հուլիսի 29-ից մինչև ստուգման ավարտը, ընդ որում ստուգման իրականացման ժամանակաշրջան է սահմանվել «10 աշխատանքային օր»: Անտրամաբանականությունն ակնհայտ է, ընդ որում սա կարող է լինել կամ ուղղակի անուշադրության արդյունք, կամ էլ ուղղակի որոշ պաշտոնյաների դիտավորյալ գործունեության հետևանք, երբ, ըստ երևույթին, իր ժամանակին հրապարակվել է մի հանձնարարագիր, այն ելիցի համապատասխան ամսաթիվ չի ստացել կամ, համենայն դեպս, այն չի դրվել հանձնարարագրի վրա, իսկ հետագայում, փորձելով ամեն գնով հասնել անհատ ձեռնարկատիրոջ նկատմամբ ՀԴՄ տուգանքի նշանակմանը, արդեն նոյեմբերի սկզբին այնուհանդերձ Հանձնարարագրի վրա դրվել է համապատասխան ամսաթիվ և դրանով իսկ «սկսվել է ստուգման գործընթացը» (այս առումով չակերտներն իրոք տեղին են): Աբսուրդը, սակայն, նրանում է, որ փաստորեն ստեղծվել է մի իրավիճակ, երբ ստուգման սկիզբ ու տևողություն է սահմանվում... մոտ 3 ամսվա վաղեմության ժամանակահատվածը անցյալը, որն, ինչպես հայտնի է, անցել է անվերադարձ:

Այս առումով գանգատաբերը գտնում եմ, որ Հանձնարարագրի, ինչպես նաև ողջ գործընթացի անտրամաբանականությանն ու հակասորինականությունն ուղղակի ակնհայտ են և հենց միայն այս փաստարկները հաշվի առնելով ինչպես Հանձնարարագիրը, այնպես էլ Հայկ Հերոյանի կողմից այդպես էլ չստացված ստուգման ակտը ենթակա են անվավեր ճանաչման ու վերացման:

Միաժամանակ, սակայն, հարկ է անդրադառնալ մի քանի այլ հանգամանքների ևս: Այսպես կոչված «ստուգման» բուն գործընթացն իրականացվել է փաստացի և իրավական կոպտագայն խախտումներով:

Գանգատում բերված են «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին պարբերության դրույթները:

Սույն գործի վերոշարադրյալ փաստական հանգամանքների վրա հիմնվելով, երբ, ինչպես նշվեց, ստուգվող ժամանակաշրջան է սահմանվել, ինչպես գրված է Հանձնարարագրում, 2016թ. հուլիսի 29-ից մինչև ստուգման ավարտը, ընդ որում ստուգման իրականացման ժամանակաշրջան է սահմանվել «10 աշխատանքային օր» (հուլիսի 29, ինչպես նաև օգոստոսի 1,2,3,4,5,8,9,10,11), արդեն օգոստոսի 11-ին ստուգման արդյունքները պետք է ամփոփվեին և ակտի նախագիծը 10 աշխատանքային օրում, ամենաուշը օգոստոսի 25-ին (օգոստոսի 12,15,16,17,18,19,22,23,24,25) պետք է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ուղարկված լիներ Հայկ Հերոյանին: Ինչ է տեղի ունեցել իրականում, վերևում արդեն ասվեց ակտի նախագիծը կազմվել է 2016թ. դեկտեմբերի 19-ին և հենց այդ օրն էլ ուղարկվել է Հայկ Հերոյանին, իսկ թե երբ է կազմվել բուն Ակտը, առայժմ անհայտ է:

Գանգատաբերը գտնում է, որ խախտումն ակնհայտ է և այստեղ երկու կարծիք լինել ուղղակի չի կարող:

Գանգատում բերված են «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ պարբերության դրույթները:

Սույն գործով հայտնի չէ, թե Ակտը երբ է կազմվել, սակայն, ելնելով ՀՀ օրենսդրության պահանջներից, ենթադրվում է, որ, եթե վարչական մարմնի

պաշտոնյաները գործեին ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխան, այն պետք է կազմված լիներ 2016թ. սեպտեմբերի 1-ին, իսկ տնտեսվարող սուբյեկտին ուղարկված լիներ 2016թ. սեպտեմբերի 6-ին: Վերևում արդեն մանրամասն խոսվել է, թե փաստացի Հանձնարարագիրն ինչ թերություններ ունի, իսկ այն մասին էլ, որ ակտի նախագիծը կազմվել է միայն 2016թ. դեկտեմբերի 19-ին, ինչը թվում է հանձնաժողովի հարգելի անդամներին կրկին հիշեցնելն ուղղակի իմաստ չունի:

Գանգատաբերը գտնում է, որ առկա են ՀՀ օրենսդրության կոպտագույն խախտումներ, ինչն էլ անհրաժեշտ է հաշվի առնել:

Հայկ Հեբոյանը պնդում է, որ բողոքում հիշատակված գրություններում առկա պնդումները չեն համապատասխանում իրականությանը:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ պետի 14.12.2016թ. թիվ 3393 գրության մեջ նշվել է, որ Հ.Հեբոյանն, իբր, հրաժարվել է ծանոթանալ, ստորագրել և ստանալ Հանձնարարագիրը: Այս կապակցությամբ Հայկ Հեբոյանը պնդում է, որ իրեն Հանձնարարագրի մասին ոչ մի կերպ չի տեղեկացվել, էլ ուր մնաց, որ ինքը սկսեր ծանոթացման գործընթաց կամ հրաժարվեր դրանից: Իրոք, նույնիսկ եթե մի կողմ թողնենք Հայկ Հեբոյանին հավատալու կամ չհավատալու հանգամանքը, Հանձնարարագրի վրա նշված և վերևում արդեն մատնանշված ամսաթիվը 02.11.2016 թվական, ինքնին վկայում է, որ, ըստ ՀՀ օրենսդրության պահանջների, նոյեմբերի սկզբին ընդունված հանձնարարագիրը ոչ մի կերպ չէր կարող ծանոթացվել Հ.Հեբոյանին 2016թ. հուլիսի վերջին կամ օգոստոս ամսին, ընդ որում Հանձնարարագրի վրա բնականաբար բացակայում է նաև համապատասխան նշումը Հայկ Հեբոյանին վերջինիս ծանոթացման մասին:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ պետի 19.12.2016թ. թիվ 3431 գրության մեջ կրկին նշվել է, որ Հ.Հեբոյանն, իբր, հրաժարվել է ծանոթանալ, ստորագրել և ստանալ ակտի նախագիծը: Այս կապակցությամբ Հայկ Հեբոյանը պնդում է, որ նման բան իրականում չի եղել, ընդ որում կոնկրետ այս հարցին վերջնական լուծում տալու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել վարչական վարույթի նյութերը, ինչի մասին միջնորդությունը կարվի վերջում: Այս կապակցությամբ միայն հարկ է նշել, որ ակտի նախագծի վրա բնականաբար բացակայում է նաև համապատասխան նշումը Հայկ Հեբոյանին վերջինիս ծանոթացման մասին:

Հայկ Հեբոյանը պնդում է, որ Ակտում հիշատակված պնդումները չեն համապատասխանում իրականությանը: Պետք է նշել, որ 14.12.2016թ., ժամը 16:00-16:30 հատվածում ա/ծ Հայկ Հեբոյանին պատկանող խանութում են եղել վաճառողուհիներ Քրիստինե Քոչարյանը, նրա մասին նշված է Ակտում, ինչպես նաև վաճառողուհի Արմինե Եղիազարյանը: Հայկ Հեբոյանը, հիմնվելով հիշատակված երկու վաճառողուհիների պատմածների հիման վրա, հայտնում է, որ իրականում իրավիճակն ունեցել է հետևյալ տեսքը, քանի որ խանութում գրանցված է մեկ նոր սերնդի ՀԴՄ սարք, Քրիստինե Քոչարյանը վերցրել է գումարը և տվել է ապրանքը, որի արժեքը կազմել է 800 դրամ, ապա բարձրաձայնել է Արմինե Եղիազարյանին, որ նա տրամադրի 800 դրամի ՀԴՄ կտրոն, սակայն Արմինե Եղիազարյանը անփութորեն «8» կոճակի փոխարեն սեղմել է «9» կոճակը և արդյունքում 800 դրամի փոխարեն ստացվել է 900 դրամ, սակայն այս սխալը նա տեսել է միայն տեսուչի վերադարձից հետո, երբ հանվել է Z հաշվետվությունը: Դրանից հետո Արմինե Եղիազարյանը ամեն կերպ փորձել է տեսուչին բացատրել, որ թյուրիմացություն է տեղի ունեցել, սակայն տեսուչը ոչ մի կերպ չի ընդունել այդ բացատրությունը:

Ստուգման ակտի նախագիծը կազմված է ակնառու և կոպիտ սխալներով:

Ստուգման ակտի նախագիծը ստորագրված է միայն ավագ հարկային տեսուչ Վարդան Մարտիրոսյանի կողմից, այն դեպքում, երբ, ըստ հանձնարարագրի, ստուգման

գործընթացում ներառված են եղել նաև ավագ հարկային տեսուչ Վահան Անտոնյանը, ինչպես նաև տեսուչներ Սմբատ Խաչիկյանը և Հայկ Օսյանը:

Ստուգման ակտի նախագծում նշում չկա այն մասին, որ այն ուղարկվել է Հայկ Հեքոյանին փոստային ծառայության միջոցով: Ստուգման ակտի նախագծում նշում չկա նաև այն մասին, թե երբ է այն ուղարկվել Հայկ Հեքոյանին:

ՀՀ վարչական դատարանն ընդունել է բազում դատական ակտեր, որոնցում վերևում հիշատակված խախտումներից հենց թեկուզ մեկի առկայությունն իսկ բավարար է համարվել վարչական ակտն անվավեր ճանաչելու և վերացնելու համար:

Այսպիսով գանգատաբերը գտնում է, որ ողջ ասվածը հիմք է տալիս լրջորեն կասկածի տակ դնելու արձանագրված խախտման առկայության փաստը:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը՝ գանգատաբերը խնդրում է անվավեր ճանաչել (վերացնել) ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ պետի 02.11.2016թ. թիվ 2134200 Հանձնարարագիրը ու դրա հիման վրա ընդունված բոլոր ակտերը, այդ թվում նաև՝ ստուգման ակտը, որի տվյալները չի արտացոլվում, քանի որ ա/ծ Հայկ Հեքոյանն այն չի ստացել:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության.

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ պետի 02.11.2016թ. թիվ 2134200 հանձնարարագրի համաձայն Ա/Ձ Հայկ Հեքոյանի մոտ կատարվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում: Արդյունքում կազմվել է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ 28.12.2016թ. թիվ 2134200 ակտը (այսուհետ նաև՝ Ակտ), որով լրացուցիչ վճարման է առաջադրվել 150.000 դրամ:

Ակտի 1-ին կետով մասնավորապես արձանագրվել է, որ Մաշտոցի ՀՏ ավագ հարկային տեսուչ Վարդան Մարտիրոսյանի կողմից 14.12.2016թ. ժամը 16:15-ին ք.Երևան, Շերամի 57 հասցեում գտնվող մթերային խանութից կատարվեց գնում՝ 800 դրամի չափով՝ 2 տուփ սուրճ (Ռոյալ Արմենիա կարմիր տուփով), որի դիմաց վճարումը կատարվեց կանխիկ դրամով: Վաճառողուհի Քրիստինե Քոչարյանը գումարը չմուտքագրեց ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չտրամադրեց: Ստուգում անցկացնող հարկային ծառայողների կողմից ներկայացվեցին ծառայողական վկայականները և ստուգման հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման: Այնուհետ ժամը 16:26-ին ՀԴՄ-ից դուրս բերվեց «Z» հաշվետվություն՝ 44330 դրամ ընդհանուր գումարով, որում ներառված չէր կատարված վճարման արժեքը: «Z» հաշվետվությունը դուրս բերելուց հետո կատարված վճարման արժեքը՝ 800 դրամը, մուտքագրվեց ՀԴՄ, դուրս բերվեց կտրոն և ժամը 16:28-ին նորից դուրս բերվեց «Z» հաշվետվություն՝ 45130 դրամ ընդհանուր գումարով:

Ստուգմամբ պարզվեց, որ խախտվել են ՀՀ կառավարության 01.08.2013թ. թիվ 846-Ն որոշմամբ հաստատված հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման կարգի 17-րդ և 23-րդ կետերի պահանջները, ինչը համաձայն նույն կարգի 40-րդ կետի 2-րդ ենթակետի դիտվում է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների խախտում: Արդյունքում կիրառվել է «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետով նախատեսված տուգանքը՝ գումարով 150.000 դրամի չափով:

Գանգատում բերված պնդումների վերաբերյալ, որ վարչական մարմինը վարչական ակտ ընդունելուն ուղղված գործունեությունը պետք է իրականացնի նախաձեռնության օրվանից սկսած՝ 30 օրվա ընթացքում, իսկ նախաձեռնության օրը համարվում է հանձնարարագրի հրապարակման օրը, հարկ է նշել հետևյալը.

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ առանձին տեսակի վարչական վարույթների առանձնահատկությունները սահմանվում են օրենքներով և Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով:

«Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի համաձայն՝ սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում կամ օտարերկրյա պետություններում գրանցված և Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործունեություն իրականացնող առևտրային կամ ոչ առևտրային կազմակերպություններում, հիմնարկներում, իրավաբանական անձի մասնաճյուղում կամ ներկայացուցչությունում, տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատերերի գործունեության ստուգումների և ուսումնասիրությունների կազմակերպման և անցկացման հետ կապված հարաբերությունները, ինչպես նաև սահմանում է դրանց իրականացման միասնական կարգը:

Վերոգրյալից հետևում է, որ Ա/Ձ Հայկ Հեբոյանի մոտ ստուգումն իրականացնելու վերաբերյալ հանձնարարագիր հրապարակվելու օրվանից մինչև ակտ ընդունելուն ուղղված գործունեությունն իրականացնելու ժամկետները պահպանված լինելու հանգամանքը պարզելու համար, տվյալ դեպքում անհրաժեշտ է ղեկավարվել «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ նաև՝ Օրենք) նախատեսված համապատասխան դրույթներով:

Այսպես, Օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ ստուգումն սկսելուց առաջ համապատասխան պետական մարմնի ղեկավարը (փոխարինող պաշտոնատար անձը) ստուգում իրականացնելու մասին հրապարակում է հրաման կամ հանձնարարագիր:

Քննարկվող դեպքում ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ պետի կողմից 02.11.2016թ. հրապարակվել է թիվ 2134200 հանձնարարագիրը՝ Ա/Ձ Հայկ Հեբոյանի մոտ հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում կատարելու վերաբերյալ:

Նշված հանձնարարագրի համաձայն 01.12.2016թ. մինչև 14.12.2016թ., այն է՝ հանձնարարագրով նախատեսված ժամկետում (մինչև 10 աշխատանքային օր), Ա/Ձ Հայկ Հեբոյանի մոտ իրականացվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում:

Օրենքի 3-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ հրամանի կամ հանձնարարագրի երկու օրինակը, ստուգումն սկսելուց առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ, պատշաճ ձևով (առձեռն կամ փոստով) ներկայացվում է տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին, բացառությամբ հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման գծով իրականացվող ստուգումների:

Տվյալ դեպքում, քանի որ Ա/Ձ Հայկ Հեբոյանը չի գտնվել ստուգման վայրում և՛ նրան ստուգման վայր հրավիրելու և հանձնարարագրի օրինակը հանձնելու փորձերը ձախողվել են (հրաժարվել է ներկայանալ), ուստի հանձնարարագրի օրինակը խախտումը հայտնաբերելու օրը փոստային ծառայության միջոցով ուղարկվել է Ա/Ձ Հայկ Հեբոյանի հասցեով: Ընդ որում հարկ է նշել, որ Օրենքի 10-րդ հոդվածի համաձայն՝ տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարի կամ նրա կողմից նշանակված (լիազորված) փոխարինող պաշտոնատար անձի բացակայությունը հիմք չի հանդիսանում հարկային մարմնի կողմից

սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3.1-ին մասի 5-րդ կետով նախատեսված ստուգումներ և սույն օրենքի N 4 հավելվածով նախատեսված ուսումնասիրություն չանցկացնելու համար:

Օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ստուգման հրամանում կամ հանձնարարագրում նշված ժամկետն ավարտվելուց հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, ստուգումն իրականացնող անձը ամփոփում է ստուգման արդյունքները՝ խախտումներ չհայտնաբերելու դեպքում կազմում տեղեկանք, իսկ խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում՝ ակտի նախագիծ: Ակտի նախագիծը ստուգում իրականացնող անձը 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում պատշաճ ձևով (առձեռն կամ փոստով) ներկայացնում է տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին՝ առարկություններ ներկայացնելու նպատակով:

Քննարկվող դեպքում իրականացված ստուգմամբ 14.12.2016թ. արձանագրվել է վերոգրյալ խախտումը, որի հետևանքով 19.12.2016թ. կազմվել է ակտի նախագիծը, որը նույն օրը փոստային ծառայության միջոցով ուղարկվել է Ա/Ձ Հայկ Հեռոյանի հասցեով: Վերջինիս կողմից այն ստացվել է 21.12.2016թ.:

Օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարը կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձը 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում ուսումնասիրում է ակտի նախագիծը և նշված ժամկետում տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարի կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի կողմից առարկություններ չներկայացվելու դեպքում ստուգող մարմինը կազմում է ակտը և դրա մեկ օրինակը՝ ստորագրված ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձի կողմից, ժամկետի ավարտից հետո՝ 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում, պատշաճ ձևով (առձեռն կամ փոստով) ներկայացնում տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին:

Տվյալ դեպքում Ա/Ձ Հայկ Հեռոյանի կողմից ակտի նախագծի վերաբերյալ սահմանված ժամկետում առարկություններ չներկայացվելու հետևանքով 28.12.2016թ. կազմվել է Ակտը, որը հաջորդ օրը փոստային ծառայության միջոցով ուղարկվել է Ա/Ձ Հայկ Հեռոյանի հասցեով:

Ելնելով վերոգրյալ փաստական հանգամանքներից՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ Ա/Ձ Հայկ Հեռոյանի մոտ ստուգումն իրականացվել է «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված ժամկետներում: Այսինքն, ստուգման հանձնարարագրի հրապարակումից մինչև ստուգման ակտը կազմելու համար Օրենքով նախատեսված բոլոր ժամկետները տվյալ դեպքում պահպանված են:

Գանգատում նշված է, որ հանձնարարագրով ստուգվող ժամանակաշրջան է սահմանվել 2016թ. հուլիսի 29-ից մինչև ստուգման ավարտը, իսկ ստուգման իրականացման ժամանակաշրջան է սահմանվել «10 աշխատանքային օր» և նման պայմաններում օգոստոսի 11-ին ստուգման արդյունքները պետք է ամփոփվեին և ակտի նախագիծը 10 աշխատանքային օրում, ամենաուշը օգոստոսի 25-ին (օգոստոսի 12,15,16,17,18,19,22,23,24,25) պետք է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ուղարկված լիներ Հայկ Հեռոյանին:

Այս կապակցությամբ հարկ է նշել, որ Օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ ստուգումն սկսելուց առաջ համապատասխան պետական մարմնի ղեկավարը (փոխարինող պաշտոնատար անձը) ստուգում իրականացնելու մասին հրապարակում է հրաման կամ հանձնարարագիր, որտեղ մասնավորապես նշվում են ստուգմամբ ընդգրկվող ժամանակաշրջանը, ստուգման նպատակը, ժամկետը, ստուգման իրավական հիմքերը:

Օրենքի 3-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ հրամանի կամ հանձնարարագրի երկու օրինակը, ստուգումն սկսելուց առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ, պատշաճ ձևով (առձեռն կամ փոստով) ներկայացվում է տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին, բացառությամբ հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման գծով իրականացվող ստուգումների:

Օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ տնտեսավարող սուբյեկտի մոտ մեկ ստուգման ժամկետը կարող է սահմանվել ոչ ավելի, քան 15 անընդմեջ աշխատանքային օր՝ յուրաքանչյուր տարվա համար, ընդ որում, ստուգման առաջին օր է համարվում ստուգումը փաստացի սկսելու օրը:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ պետի 02.11.2016թ. թիվ 2134200 հանձնարարագրով ստուգմամբ ընդգրկվող ժամանակաշրջանը սահմանվել է 29.07.2016թ. մինչև ստուգման ավարտը, իսկ ստուգման ժամկետը՝ մինչև 10 աշխատանքային օր:

Հարկ է նշել, որ ստուգմամբ ընդգրկվող ժամանակաշրջանը և ստուգման ժամկետը, դրանք տարբեր հասկացություններ են և ունեն տարբեր նշանակություն: Տվյալ դեպքում գանգատում բերված այն դիրքորոշումը, որ ստուգման ժամկետը պետք է սկսվեր հուլիսի 29-ից, այն է՝ ստուգմամբ ընդգրկվող ժամանակաշրջանի սկզբից, հիմնավոր չէ, քանի որ նման ընթացակարգ Օրենքով նախատեսված չէ:

Ինչ վերաբերվում է ստուգմամբ արձանագրված խախտմանը, ապա պետք է նշել, որ գանգատում բերված պնդումները, որ ստուգման ընթացքում գնված ապրանքի դիմաց, որի արժեքը կազմել է 800 դրամ, սխալմամբ ՀԴՄ է մուտքագրվել 900 դրամ, հիմնավոր չեն, քանի որ տվյալ դեպքում խոսքը գնում է տարբեր ժամերին վաճառված ապրանքների մասին: Մասնավորապես, ստուգման ընթացքում ժամը 16:15-ին գնվել է 2 տուփ սուրճ, որի դիմաց վճարվել է 800 դրամ, իսկ 900 դրամի գնումը, համաձայն ՀԴՄ-ից դուրս բերված Z հաշվետվության տվյալների, կատարվել է ժամը 16:08-ին:

Գանգատում բերված պնդումների վերաբերյալ, որ ակտի նախագիծը ստորագրված է միայն գնումը կատարած պաշտոնատար անձի կողմից, հարկ է նշել, որ հանձնարարագրում ընդգրկված մյուս պաշտոնատար անձինք գտնվել են արձակուրդում, այդ իսկ պատճառով չեն ստորագրել ակտի նախագիծը:

Ինչ վերաբերվում է ակտի նախագծը փոստային ծառայության միջոցով ուղարկվելու, ինչպես նաև դրա ուղարկման ամսաթվի մասին ակտի նախագծում գրառում չկատարելուն, ապա հարկ է նշել, որ նման պահանջ Օրենքով նախատեսված չէ:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի, «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո ռ ո շ ու մ է՝

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մաշտոցի ՀՏ 28.12.2016թ. թիվ 2134200 ակտը թողնել անփոփոխ, իսկ գանգատը՝ մերժել:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել տեսչական մարմինների միասնական բողոքարկման հանձնաժողով կամ ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ